

Хибні висновки Заходу, зроблені після Другої світової війни, наблизили напад РФ на Україну

[Читати на руськом](#)

Хибні висновки Заходу, зроблені після Другої світової війни, наблизили напад РФ на Україну

Для того щоб підсумувати висновки, які зробив Західний світ після Другої світової війни, достатньо двох слів: «Never again» («Ніколи знову»).

В цьому гаслі відбивається все: жах перед Голокостом, осуд нацизму, скорбота за мільйонами загиблих, а врешті – неприйняття війни як такої. По завершенні Холодної війни «Ніколи знову» перетворилось із застереження на констатацію факту, зазначає [Українформ](#): «Червона загроза» зникла і здавалось, що принаймні ця частина континенту вийшла на шлях сталого і безконфліктного розвитку.

Впевненість у цьому визначала фрейм мислення цілого покоління західного істеблішменту і була настільки сильною, що напад Росії на Україну у 2014 році був сприйнятий як прикий виняток із загального правила. Проте повномасштабна агресія Росії стала шоком, який викликав не лише хвилю солідарності з Україною, але й пробудив старі страхи.

Проросійські настрої на Заході ще не зникли повністю, проте наразі не мають визначальної ваги. Сьогодні, у 2024 році, головна дискусія на Заході точиться між прихильниками рішучої військової підтримки України та тими, хто воліє якомога швидше посадити «сторони конфлікту» за стіл переговорів і наreshtі розпочати те, що мовою дипломатичного протоколу називається «дипломатичним врегулюванням».

Обидві позиції спираються на сильні аргументи, зокрема і ті, що закорінені в досвіді Другої світової війни. Проблема в тому, що саме хибна інтерпретація цього досвіду призвела до того, що європейські міста знов піддаються бомбардуванням, а слово «геноцид» повернулося на шпальти провідних медій і лунає з трибуни ООН.

Перший хибний висновок із досвіду Другої світової війни полягав у тому, що мир – настільки велика цінність, що заради його збереження можна (а часом навіть треба) ігнорувати дійсність. Перетворення Росії на агресивну диктатуру не було ані раптовим, ані прихованим – цей процес розпочався ще під час першого президентського терміну Путіна і безперервно тривав понад два десятиліття.

Еволюція офіційної ідеології Кремля також була очевидною для всіх. За іронією, становим хребтом ідеології путінського режиму стала спотворена пам'ять про Другу світову війну. Необгрунтовано привласнивши собі винятковий статус «країни-переможниці нацизму», Росія швидко перейшла від самолюбівання до месіанства, а сентиментальне гасло «Спасибо деду за Победу» («Дякую дідові за Перемогу») заступив слоган-погроза: «Можемо повторити».

Понад те, ще у 2000-х Кремль озброївся доктриною «руського міра», котра обгрунтовувала претензії Росії на поширення свого впливу на сусідні незалежні держави. Проте ідея «Європи від Лісабону до Владивостока» витала у повітрі навіть після сумнозвісної Мюнхенської промови Путіна у 2007 році.

То була досить відверта заява про те, що Росію не влаштовує наявний світовий лад, і вона залишає за собою право нехтувати усталеними правилами співжиття на континенті та за його межами. Складно уявити, що аудиторія, якій було адресоване це послання, не зрозуміла Путіна. Його словам просто вирішили не надавати належного значення, остерігаючись, що адекватна реакція порушить status quo.

Врешті, мова не лише про слова й не лише про Путіна як такого. Відторгнення від Молдови Придністровського регіону (1991-1992), дві криваві війни у Чечні (1994-1996 та після 1999), напад на Грузію (2008) – це далеко не вичерпний перелік збройних конфліктів, в ході яких Москва продемонструвала, що й далі плекає традиційний імперіалізм. Анексія українського Криму та окупація частини Донбасу у 2014 році стали черговим витком російського експансіонізму. І, як стало очевидним тепер, ігнорування цієї тенденції не допомогло зберегти мир, а навпаки – захопити Москву до ще більш масштабної агресії.

Умиротворення агресора

Навряд чи на Заході знайдеться бодай один політик, котрий би хотів здобути сумної слави британського прем'єр-міністра Невілла Чемберлена. Як ми тепер знаємо, Мюнхенська угода 1938 року не відвернула великої війни у Європі й навіть суттєво не відтермінувала її. Але парадокс у тому, що у XXI столітті знайшлося чимало охочих повторити й цю очевидну помилку, применшуючи істинне значення подій в Україні навесні 2014 року.

Десять років тому амбіції Москви простяглися вже далеко за межі Криму і Донбасу. Вже тоді російська пропаганда оперувала ідеологією «Новоросія від Харкова до Одеси», що відображало реальні апетити Кремля. Первiсний план гібридного вторгнення полягав у захопленні низки пiвденних і східних областей України шляхом створення маріонеткових квазіреспублік на кшталт «ЛНР» та «ДНР».

Те, що у підсумку Росія спромоглася захопити на материк лише третину території Луганської та Донецької областей, було результатом надзусиль української держави й громадянського суспільства, які зрвали план розчленування України.

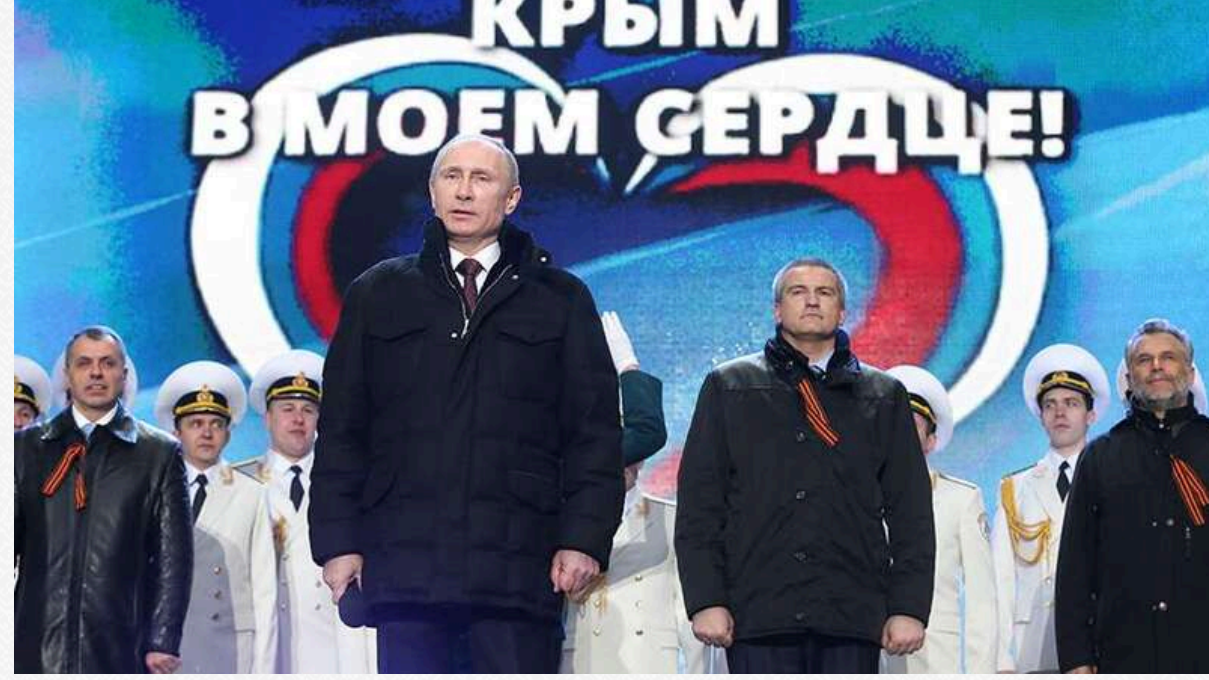
Проте реакція світу виявилася невідповідною рівню загрози. Замість покарати агресора, його запросили за стіл переговорів, розпочавши так званий «Мінський процес», а накладені на РФ санкції виявились малоефективними. Замість протидії чи принаймні стримування Росії Захід обрав стратегію її умиротворення – і саме це захопити Путіна спробувати ще раз. Тільки наступного разу шішлось вже про захоплення всієї України, причому шляхом відкритої окупації.

Не важко уявити, наскільки складно західному істеблішменту і суспільствам прийняти факт того, що війна повернулася до Європи. Ще більш нестерпно є думка, що погрози Кремля на адресу держав Балтії та інших членів НАТО – не блеф, а декларація про наміри. Розширення географії збройного конфлікту справді було б трагедією, проте нерішучість чи то пак «стриманість» у підтримці України лише збільшує ймовірність такого сценарію.

Страх перед «мілітаризмом»

Сьогодні мілітаризація Заходу є адекватною і вимушеною відповіддю на загрози, які постали перед ним. Збільшення військових бюджетів, переозброєння, інтенсифікація роботи оборонно-промислових комплексів – все це може виглядати як катастрофічне сповзання до ще більшої війни, яка загрожує перерости у Третю світову й остаточно зруйнувати світовий лад.

Однак, такі міркування містять фундаментальну помилку. Навряд чи варто нагадувати, що сталий міжнародний лад на континенті після 1945 року був створений силою зброї, а Холодна війна не переросла у «гарячу» завдяки очевидній військовій перевазі Заходу.

Після розпаду СРСР серед західних еліт запанувала ідея, що Росію можна інтегрувати до євроатлантичної спільноти через розбудову економічних зв'язків, які змушуватимуть Москву стримувати власні імперські апетити в ім'я прагматичної вигоди. Але ці інструменти не виправдалися. Економічні зв'язки з Європою у Кремлі розглядали як інструмент шантажу, а пацифізм – як визнання слабкості. Наслідки цього загальновідомі: миру на континенті стало не більше, а менше.

Новий світовий лад, про який вже третій рік поспіль розповідає Путін, не має нічого спільного з деколонізацією. Російському диктаторові йдеться про світ, в якому пануватиме право сили, не обмеженої жодними угодами, законами та конвенціями.

Немає сумнівів в тому, що то був би мілітаризований світ, сповнений насильства і жорстокості. Але єдиний реальний спосіб запобігти такому сценарію – це вдосконалення системи колективної безпеки, яка зможе примусити Москву, Тегеран і Пхеньян дотримуватись правил цивілізованого співжиття. Це можливо лише тоді, коли заклики до порядку спиратимуться на реальну і незаперечну готовність застосувати силу.

Український чинник

Як влучно зазначив історик Тімоті Снайдер, у центрі колоніальних планів Гітлера була Україна, яка мала стати стратегічно важливим ресурсним придатком Третього Райху. Таким самим ресурсом Україна була й для Сталіна, а тому зіткнення двох тоталітаризмів стало неминучим.

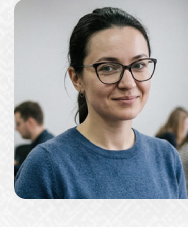
Сьогодні Україні також випала ключова роль у тому, яким буде світ завтра. Але тепер мова вже не стільки про економічні та природні ресурси, якими міг би заволодіти Путін, а про ресурс політичний та символічний. Досягнувши принаймні часткових успіхів у своїй війні, Кремль засвідчить, що міжнародний лад, створений після 1945 року й остаточно закріплений після 1991-го, може бути переглянтий. І чим більшими будуть його успіхи, тим більш переконливим стане цей приклад.

Сьогодні ще не пізно відвернути катастрофу, яка може спіткати і Україну, і Захід, і зрештою весь світ. Для цього Захід має достатньо ресурсів, які можуть бути мобілізовані та належним чином спрямовані зусиллям політичної волі. Так, йдеться про великі ресурси та незвичну для демократій швидкість ухвалення рішень. Проте це буде найкраща інвестиція у наше спільне майбутнє. У майбутнє, де «Ніколи знову» звучатиме як констатація факту, а не як докір.

Теги: [Нападение России на Украину](#) [Напад Росії на Україну](#) [Война](#) [Війна](#) [Україна](#) [Україна](#) [Росія](#) [Росія](#)

[Кремль](#) [Холокост](#) [Друга Світова Війна](#) [Вторає Мировая война](#)

 Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

🕒 09 травня 2024 г., 13:30   👁 Переглядів: 2675   💬 Коментарі: 1

[Роздрукувати](#)   [Надіслати товаришу](#)

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026

Мільярди на крові під маскою медичної справи: як власник «Труми» Володимир Литвинько реалізує дубайські ка...

#Трума #Аваков #Urban One

13.05.2026

Розшукуваний бізнесмен Борис Ушерович через кіпрсько-іспанський ландомаст...

#РЖД #Кипр #Кипр

ЦЕНЗУРА **ЯК ОБИТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ**

- Останні новини**
- По дні | По категоріям | По коментарям
- 21:54 Клініку пластичної хірургії Lita Plus Сергія Дербака підозрюють в ухиленні від податків на 100 мільйонів
  - 21:48 Сергій «Флеп» Безкрестнов: Сили оборони завдадуть «дуже болючих ударів» у відповідь на агресію РФ
  - 21:42 У Белгороді РФ після ударів по інфраструктурі понад 35 тисяч людей залишилися без світла і води
  - 21:36 В Україні презентували Laphthonia – вітчизняний аналог ChatGPT на базі власних мовних моделей
  - 21:31 У Молдові затримали українку з партією наркотиків на 5 мільйонів лев
  - Підпишіться на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
  - 21:27 Defense Express: Удар по Білій Церкві вказує на старт малосерійного виробництва ракет «Орешнік» у РФ
  - 21:24 Ювентальна поліція: Від початку великої війни в Україні в активному розшуку перебувають понад 2300 дітей
  - 21:20 **РФ офіційно попередила США про початок систематичних ударів по Кієву**
  - 21:15 Центробанк Росії подав до суду ЄС позов через використання його активів для допомоги Україні
  - 21:13 У Франції колишнього банкіра засудили до 25 років за катування та сексуальне насильство над партнеркою
  - 21:09 «Ця війна має закінчитися»: повірена США в Україні відреагувала на атаку РФ
  - 21:03 Володимир Зеленський спростував фейки про масове залучення мігрантів в Україну
  - 20:58 Чехія посилює правила перебування та допомоги для українських біженців. – Reuters
  - 20:52 Суд на Волині передав до прокуратури справу про схему ухилення від митних платежів на понад 6 мільйонів гривень
  - 20:46 Reuters: Іран заявив про частковий прогрес у діалозі зі США, але без близького прориву
  - 20:42 Сибіра: Росія ескалює конфлікт, реакція світу має бути пропорційною та сильною
  - 20:38 Умова – гарантії безпеки: нардепка Василевська-Смаглюк підтвердила слова Зеленського про завершення «гарячої фази» війни до листопада
  - 20:36 Позиції України на фронті покращилися та ЗСУ вдалося стабілізувати лінію боєвих дій, - Зеленський
  - 20:34 У Кривому Розі затримали чоловіка за підпал приватного будинку, – поліція
  - 20:32 Зеленський: Активна фаза війни може завершитися до листопада 2026 року
  - 20:29 «Все йде до війни»: Дмитро Кулеба заявив про неминучість прямого військового зіткнення між РФ та Євросоюзом
  - 20:27 Західні аналітики попереджають про нові масовані удари РФ по Україні впродовж 72 годин

Теги новин

COVID-19 агресія Росії Атака **Війна**

Война вСУ вторгнення

Дональд Трамп Донбас дтп Зеленский ЗСУ КИЕВ Київ коронавірус Корупція

Напад Росії на Україну нападение

Росии на Украину окупанти Порошенко Путин Росія

Россия ссу США Украина

Україна ЧП Епидемія коронавіруса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті